

роду діяльності та можливості реалізації власних здібностей кожним індивідом є основою для подолання нинішнього стагнаційного періоду в національній економіці. Проте, при цьому не потрібно втрачати з боку держави керованість національним господарством та забувати про соціальний захист населення.

Водночас, сучасні концептуальні підходи до управління соціально-економічним розвитком України повинні спиратися на три фундаментальні принципи, визначені відомим німецьким вченим В. Ойкеном [4]:

– принцип індивідуальної свободи: економічний лад повинен відповідати ідеалам свободи і гідності людини;

– принцип системної економічної політики, яку слід орієнтувати на ієрархію політичних цілей та спрямовані на їх реалізацію програми, що убезпечить країну від не системних, «експериментальних» дій держави;

– принцип сильної держави: держава має не втручатися у господарські процеси, а лише створювати умови для їх безперешкодного плину.

Саме використання цих принципів, з відведенням державі ролі контролера за виконанням встановлених правил та забезпеченням всім громадянам рівних прав і рівних можливостей в отриманні соціальних послуг і підвищенні добробуту дозволить Україні відновити економічне зростання, досягти високих соціальних стандартів та успішно інтегруватися в Європейський економічний простір.

Список використаних джерел:

1. Геец В. М. Проблемность структурных трансформаций экономики стран с развивающимися рынками / В. М. Геец // Економіка і прогнозування. – 2009. – № 1. – С. 54–69.
2. Макутов В. Про поєднання держрегулювання і ринкової саморегуляції / В. Макутов // Економіка України. – 2006. – № 1. – С. 59–65.
3. Кейнс Дж. М. Трактат про грошову реформу. Загальна теорія зайнятості, процента та грошей / Дж. М. Кейнс. – К.: АУБ, 1999. – 189 с.
4. Ойкен В. Основы национальной экономики / В. Ойкен; пер. с нем.: В. П. Гутник, В. И. Рубцов, А. Ю. Чепуренко. – М.: Директ-Медиа, 2007. – 326 с.

К. е. н. Варцаба В. І.

Ужгородський національний університет, Україна

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ГАРМОНІЗАЦІЇ ЦІЛЕПОКЛАДАННЯ РЕГІОНАЛЬНИХ СКЛАДОВИХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЇ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЕКОНОМІЧНОГО ПРОСТОРУ

Європейський Союз, не дивлячись на загалом несприятливий стан світової економіки, сьогодні демонструє приклади виваженої регіональної політики та ефективного регіонального менеджменту [1; 2], які дозволяють прийти до

висновку, що процеси регіоналізації із «політичного страховиська», «... яким він видається національним урядам багатьох країн, удалося перетворити на сприятливий чинник власного місцевого поступу» [3].

Той незаперечний факт, що сучасний регіональний розвиток у рамках Євросоюзу ґрунтується на поглибленні процесів децентралізації і деконцентрації, з необхідністю приводить до висновку, що майбутня інтеграція України в ЄС, а її регіональних суспільних систем (РСС) – в структуру європейських міжрегіональних господарських зв'язків, є неможливою без якісних змін в управлінських взаємовідносинах між центральними органами державного управління (ЦОДУ) і регіональними суспільними системами (РСС). При цьому РСС слід інтерпретувати як комплекс суб'єкта управління – регіонального менеджменту (РМ) і об'єкта управління – окремих суб'єктів політичної, соціальної та господарської активності (ОСА) на території регіону.

Цілком очевидно, що поглиблення процесів децентралізації і деконцентрації диктує необхідність передачі переважної більшості владних управлінських повноважень, які сьогодні здебільше віднесено до компетенції ЦОДУ, на рівень РМ. Отримання ж органами РМ можливості самостійно вирішувати все зростаючу кількість господарських, соціальних, культурних та інших завдань вимагатиме адекватного удосконалення методів і технологій управління множиною окремих суб'єктів активності (ОСА), до яких слід віднести всі без виключення суб'єкти прийняття і реалізації рішень щодо функціонування РСС загалом і будь-яких приналежних до неї підсистем зокрема. Тобто, до системи РМ відносяться і органи державного управління регіонального рівня, і органи місцевого самоврядування всіх рівнів ієрархічної регіональної структури, і всі керівні органи суб'єктів політичної, господарсько-економічної, наукової, культурної, громадської діяльності в регіоні.

Однак, питання готовності як ієрархічної структури ЦОДУ, РМ і ОСА, так і їх кадрового наповнення до самостійної взаємодії з глобалізовано-регіоналізованою та демократизованою європейською економікою залишається відкритим, що вимагає перегляду традиційних уявлень про взаємодію складових типових управлінських пар «суб'єкт управління – об'єкт управління» в контексті вертикалі «центральні органи державного управління – регіональний менеджмент – регіональна суспільна система» з позицій формування комунікативних каналів взаємостосунків між владою та іншими складовими суспільства для спільного вирішення певних питань спільної результативної і ефективної діяльності.

Хоча основні поняття державного управління розвитком вітчизняних РСС, інфраструктура системи, функціональні процеси і алгоритми прийняття управлінських рішень на основі взаємодії влади і громадянського суспільства уже стали предметом досліджень і рекомендацій вітчизняних науковців з позицій державного

управління [4; 5], максимально вірна інтерпретація РСС з їх специфічними характеристиками вимагає більш поглиблених теоретичних досліджень, спрямованих на визначення умов спільної результативної і ефективної діяльності.

В роботі [6] автором зроблена спроба теоретичного обґрунтування умов досягнення стабільності функціонування будь-якої соціально-економічної системи (в т. ч. РСС), як наслідку зусиль з гармонізації цілей та інтересів всіх складових її структури відповідним органом управління (РМ). При цьому доведено, що в основі будь-якої управлінської технології, яку можна буде вважати «гармонізованою», повинні лежати методи і прийоми гармонізації процесів цілепокладання кожним із активних учасників економічного розвитку РСС (ЦОДУ, РМ, ОСА) сформульованих на загальносистемному рівні у вигляді спільної для всіх зацікавлених учасників місії, бачення перспектив, мети, потреб, інтересів та сформульованих для їх досягнення цілей і завдань.

Академік О. М. Лібанова, говорячи в [8] про шляхи становлення в Україні соціальної держави, стверджувала «Ми маємо гармонізувати суспільні відносини і змінити ставлення людини до природи та її ресурсів», що стає можливим тільки через гармонізоване ціле покладання – інтеграцію і мотивацію інтелекту людських ресурсів РСС на пошук, ідентифікацію, встановлення, усвідомлення і спільну роботу над досягненням гармонізованих цілей.

Список використаних джерел:

1. Декларація щодо регіоналізму в Європі [Електронний ресурс] Асамблея Європейських регіонів. – Режим доступу: [http://www.aer.eu/fileadmin/user_upload/PressComm/Publications/DeclarationRegionalism/.dam/110n/ua/DR_UKRAINE\[1\].pdf](http://www.aer.eu/fileadmin/user_upload/PressComm/Publications/DeclarationRegionalism/.dam/110n/ua/DR_UKRAINE[1].pdf)
2. Європейська регіональна політика: натхнення для країн, що не входять до ЄС? Застосування принципів та обмін досвідом / Європейська Комісія. Головне управління регіональної політики. – Офіс публікацій. – 2009. – 16 с.
3. Панова В. Парадигма «нового регіоналізму» в Європейському Союзі / В. Панова // Віче. – 2008. – № 13–14. – С. 47–49.
4. Коротич О. Б. Державне управління регіональним розвитком країни: визначення основних понять / О. Б. Коротич. – 2010. – № 2. – С. 57–61.
5. Бутирська Т. О. Оптимізація взаємодії державної влади і громадянського суспільства: автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. наук з держ. управління / Т. О. Бутирська. – О.: ОРІДУ. – 22 с.
6. Варцаба В. І. Поняття гармонії і гармонізації як основа удосконалення управління людськими ресурсами соціально-економічних систем / В. І. Варцаба // Науковий вісник Івано-Франківського НТУ нафти і газу. Серія «Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості». – 2013. – № 1 (7). – С. 79–90.
7. Варцаба В. І. «Східне партнерство» – приклад інноватизації процесів взаємодії держави та громадянського суспільства в управлінні розвитком регіонів / В. І. Варцаба, В. П. Петренко // Координати управління: зб. наук. праць; за ред. проф. Д. І. Дзвінчука. – 2013. – Вип. 4. – С. 46–53.
8. Лібанова О. М. Суспільна модернізація в контексті сучасних соціальних викликів / О. М. Лібанова // Україна на шляху до європейської соціальної держави: зб. матер. міжнар. конф. 26 трав. 2011 р.; за ред. докторів екон. наук, професорів А. М. Колота, Д. Г. Лук'яненка, В. І. Чужикова. – К.: КНЕУ, 2011. – 288 с.